

Değişimin iki çıkmazı

Aradan geçen zamanda ise geleceğe yönelmenin tek yolu olarak daha önceki tavrın zıddı bir eğilim içine girmek görülmüştür. Özellikle 28 Şubat süreciyle birlikte 'kurtuluş' ancak gelenekle özdeşleşilirse başarılabilir sanılmıştır. Bu anlayış doğrultusunda da, değişim, geleneğe doğru bir dönüşüm olarak ortaya çıkmaya başlamıştır. Klasik kurucu sembollere, söyleme ve ideolojiye tam ve kayıtsız-koşulsuz bir teslimiyet kendisini göstermeye başlamıştır. Belki de bütün kayıpların ana nedeni olan bu anlayışın son kurultay sürecinde hemen tüm kesimler tarafından savunulduğunun görülmesi şaşırtıcıdır. Bütün dünyada sosyal demokrasinin ciddi bir içerik ve yöntem değişikliğine uğradığı bir dönemde bu arkaik zihniyette direnmek elbette başlı başına bir sorundur. Aşılması da öyle kolay görünmemektedir.

İkinci sorun değişimin ağırlık merkezindeki kaymadır.

Bir siyasal parti söz konusu olduğunda değişim esas itibarıyla ideolojik bir anlam ifade eder. Belli ki, CHP, kendi kurucu ideolojisiyle yaşadığı ilişkiden sonra o sorunun çözülmüş olduğunu varsaymaktadır.

Bu nedenle de değişimi yalnızca 'teknik' bir dönüşüm olarak algılamaktadır. Parti yapısında, örgütünde, işleyişinde gerçekleştirilecek yeniliklerin partiyi 'kurtaracağı' öngörülmektedir.

Hiç kuşku yok ki, Türkiye'de yalnız CHP'nin değil, tüm partilerin bu dönüşümden geçmesi gerekir. Ne var ki, yalnızca 'işletme' (management) düzeyinde ortaya koyulacak yenilikler bir partinin başarısına yetmez. Öncelikle o açılımı kapsayacak ideolojinin netleştirilmesi gerekir. Aksi takdirde o tavrın kendisi ideolojik bir çıkış niteliği kazanır. Esasen de öyledir. Bu, 'işletmeci' (managerial) anlayış özünde 'apolitik' ve tehlikeli bir yaklaşımdır. Partinin bir yönetici elit tarafından idare edilmesini ve öylelikle de hiyerarşik bir yapı içinde kalmasını öngörür.

Kendisini teker teker partilerde baş gösteren değişim ihtiyacı aslında Türkiye'nin değişim ihtiyacıdır. Ne var ki, bu değişim arayışı aslında bir demokrasi, siyasallaşma ve ademimerkeziyetçilik arayışıdır. Partiler de değişimi bu yönde yaşarlarsa anlamlı olacaktır. Yoksa her değişim aslında mevcut yapıyla biraz daha özdeşleşmek için gerçekleştirilmiş olacaktır. Buna en yakın parti de şimdilik CHP'dir.

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

CHP'nin çok uzun bir süredir içinde bulunduğu 'yenileşme' süreci bambaşka bir noktaya varmıştır. Bu ilginç bir gelişmedir. Çünkü birisi ideolojik, öteki teknik iki temel açılıma işaret etmektedir.

'Yenileşme' olgusu bu partiyi oluşturan çizgi içinde ve son yirmi yılda en çok kullanılmış kavramdır. Şimdi, karşılaşılan durumun özelliği ise yenileşmeden anlaşılan şeylerin gösterdiği değişimdir. 1990'lı yıllarda SHP içinde doruğuna ulaşan bu arayış daha çok partinin gelenekten kopup bir gelecek vizyonuyla özdeşleşmesini öngörüyordu. Partide çeşitli düzlemlerde yer alan herkes bu doğrultuda görüş ve öneri belirtmekteydi. Hatta, ayrıntılı çalışmalar yapıp, kapsamlı programlar hazırlanmıştı. Baykal-Cem ikilisinin yanı sıra Karayalçın genel başkanlık düzleminde, Karakaş ise kendi referans grubunda bu çabayı göstermiştir. Bu anlayış yeniden açılan CHP'ye de başlangıçta aynen taşınmıştır.

